

Skillnader mellan preliminär och slutlig statistik från BAS

Befolkningens arbetsmarknadsstatus, BAS, är en statistikprodukt som med hjälp av administrativa data beskriver utbudet av arbetskraft i Sverige. Statistiken redovisar bland annat antalet sysselsatta, arbetslösa och personer utanför arbetskraften för den folkbokförda befolkningen i åldern 15–74 år. BAS beskriver befolkningen utifrån sex arbetsmarknadsstatusar (Sysselsatt, Arbetslös, Studerande, Pensionär, Sjuk och Övrig).

Statusarna definieras och framställs enligt en hierarkisk princip, vilket innebär att en person endast kan inneha en arbetsmarknadsstatus. I definitionen av arbetsmarknadsstatus används i huvudsak uppgift om löneinkomst och ersättningsuppgifter samt om personen under en period är inskriven på en aktivitet som kan kopplas till en status. Informationen i BAS baseras på administrativa data från ett flertal statliga myndigheter.

BAS redovisas i tre varianter: preliminär statistik baserad på månatliga uppgifter (BAS preliminär), slutlig statistik baserad på månatliga uppgifter (BAS slutlig) och slutlig årsstatistik (BAS årsregister). BAS preliminär och BAS slutlig publicerar statistik avseende månad, kvartal och år. Anledningen till att BAS publiceras i olika varianter är för att tillgodose skilda behov bland användare. Statistikens syfte är detsamma för alla varianter och skillnaden är när i tiden statistiken publiceras och den information som finns tillgänglig vid tidpunkten för publicering. Samtidigt som den preliminära statistiken är aktuell innehåller den slutliga statistiken något mer uppdaterad och korrigerad administrativ information.

Framställningen av BAS preliminär sker varje månad för referensperiod månad, en gång per kvartal för referensperiod kvartal och en gång per år för referensperioden år. Statistiken redovisas normalt två månader efter referensperiodens slut. Kvartals- och årsredovisning avser genomsnittsskattningar baserade på innevarande månadsuppgifter.

BAS slutlig och BAS årsregister redovisas vid ett och samma tillfälle, i november det året efter referensåret. Då redovisas BAS slutlig för tolv

månader, genomsnittsskattningar för fyra kvartal och genomsnittsskattningen för året publiceras samtidigt som BAS årsregistret.

Nedan redogörs översiktligt för de mest väsentliga skillnaderna mellan BAS preliminär och BAS slutlig. Mer information om de två varianterna finns i Kvalitetsdeklaration - Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) Preliminär statistik baserat på månatliga uppgifter, 2023 (scb.se) och Kvalitetsdeklaration - Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) Slutlig statistik baserat på månatliga uppgifter, 2023 (scb.se).

Population

Rampopulationen för BAS preliminär är Sveriges folkbokförda befolkning enligt Registret över totalbefolkningen (RTB) per den sista dagen i månaden innan referensmånaden. I BAS slutlig är rampopulationen RTB per den sista dagen i referensmånaden.

Detta innebär att rampopulationerna skiljer sig något åt mellan de två varianterna. Exempelvis ingår personer som var folkbokförda per den sista dagen i månaden innan referensmånaden, men som inte var folkbokförda per den sista dagen i referensmånaden, i preliminär statistik men inte i slutlig statistik. Och på motsvarande sätt för det omvända. En annan följd av detta är att uppgifter från RTB som används för att skapa redovisningsgrupper, exempelvis boenderegion, avser olika referenstider mellan preliminär och slutlig statistik. Däremot avser ålder i båda varianterna per den sista dagen i referensmånaden.

Förutom att rampopulationen har olika referenstidpunkter i preliminär och slutlig statistik är det samma version av RTB som används.

För åldersgruppen 15–74 år är skillnaden mellan preliminär och slutlig statistik vad gäller rampopulationens mängd för månaderna under 2022 i genomsnitt 2 200 personer. För alla månader är rampopulationen större i den slutliga varianten.

Kompletterande inkomstuppgifter för anställda

De uppgifter som ligger till grund för statistiken inhämtas från flertalet statliga myndigheter. Arbetsgivardeklarationer på individnivå är den källa som huvudsakligen används för att klassificera sysselsatta. I den preliminära statistiken inhämtas de uppgifter som finns tillgängliga en månad efter referensperiodens slut. I den slutliga statistiken tas de korrigeringar som arbetsgivare gör fram till och med augusti det året efter referensåret i beaktan. Antalet korrigeringar som sker mellan preliminära och slutlig statistik är relativt få.

Det finns andra typer av inkomstuppgifter som ingår i den slutliga statistiken men som inte ingår i den preliminära. Det handlar om inkomster som bara finns tillgängliga på årsbasis, exempelvis årlig kontrolluppgift. Att det tillkommer uppgifter betyder inte att antalet

sysselsatta ökar med motsvarande antal. I många fall har personer som får en kontrolluppgift även en annan inkomst som gjort att personen är klassificerad som sysselsatt.

Inkomstuppgifter för personer som arbetar i andra nordiska länder används i framställningen av statistiken. I slutlig statistik används uppgifter som avser det aktuella referensåret. Däremot finns inte dessa uppgifter tillgängliga i samband med framställningen av preliminär statistik. I den preliminära statistiken används i stället uppgifter som avser det år som infaller två år tidigare än referensåret.

Företagare och yrkesställning

Det finns ytterligare information för att klassificera företagare på årlig basis än vad som finns tillgängligt på månatlig basis. Det handlar i första hand om årliga deklaraionsuppgifter över näringsverksamhet samt kvalificerade andelar i fåmansföretag. I den slutliga statistiken där hänsyn tas till fler datakällor identifieras därför fler företagare än i den preliminära. Många personer som i den preliminära statistiken klassificerades som utanför arbetskraften blir därmed företagare i den slutliga statistiken. Även många personer som var klassificerade som anställda i den preliminära statistiken blir i stället klassificerade som företagare i den slutliga statistiken.

Tidpunkt för utbetalning i BAS preliminär

I BAS preliminär används registeruppgifter utifrån tidpunkt för utbetalning, medan i den slutliga statistiken används uppgift om tidsperioden när den aktivitet som respektive utbetalning refererar till faktiskt ägde rum. Det senare i de fall där sådan information finns tillgänglig. Det här gäller flera ersättningar från Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Centrala studiestödsnämnden och påverkar framför allt individer som är tillfälligt frånvarande, studerande och sjuka.

Studerande

Utöver att studerande i den slutliga statistiken baseras på när aktiviteten utfördes och inte som i den preliminära versionen när utbetalningen ägde rum, inkluderas också personer som någon gång under månaden varit inskriven i grundläggande högskoleutbildning eller i den kommunala vuxenutbildningen. Beroende på månad klassificeras omkring 20 000 till 90 000 personer som studerande men saknar ersättning för studier från CSN.

Uppgift om arbetsställe

Alla sysselsatta personer i BAS knyts till ett huvudsakligt arbetsställe. Arbetsstället ger information om bland annat näringsgren och arbetsställets belägenhet och används i statistikens redovisning. Information om arbetsstället hämtas från Företagsregistret och baseras på ett

arbetsställenummer som arbetsgivare via arbetsgivardeklarationen på individnivå (AGI) förväntas rapportera in till Skatteverket i de fall företaget har verksamhet på flera än en adress. I de fall som en arbetsgivare inte har rapporterat in uppgift om arbetsställenummer, rapporterat in okända nummer eller där rapporteringen är orimlig sker en maskinell hantering. Hanteringen skiljer sig i BAS preliminär och BAS slutlig vilket påverkar statistiken.

I den preliminära statistiken görs enbart en hantering som innebär att saknade och okända uppgifter om arbetsställenummer imputeras och i den slutliga statistiken hanteras även vissa typer av orimlig rapportering av arbetsställenummer. Det innebär att samma person kan placeras på olika arbetsställen i den preliminära och slutliga statistiken.

Numerisk jämförelse

Den preliminära och slutliga statistiken ger information om nivån och utvecklingen av arbetskraftsutbudet i Sverige. Som nämnts tidigare finns det skillnader mellan framställandet av BAS preliminär och BAS slutlig som påverkar statistiken. Framför allt att statistiken i den slutliga varianten är baserad på mer uppdaterat material och nyttjar information som inte finns tillgängliga vid framställningen av den preliminära varianten. Nedan redovisas några av skillnaderna numeriskt.

Från Tabell 1 kan utläsas att det totala antalet sysselsatta ökar mellan den preliminära och slutliga varianten. I genomsnitt ökar antalet sysselsatta med 117 000 personer respektive månad under år 2022. Ökningen av sysselsatta består framför allt utav fler företagare.

Tabell 1. Skillnad arbetsmarknadsstatus i BAS slutlig och BAS preliminär, år 2022, 15 till 74 år

År månad	Sysselsatta	Arbetslösa	Studerande	Pensionärer	Sjuka	Övriga
2022 01	106 300	-3 700	73 000	-18 900	-9 800	-145 000
2022 02	115 000	-4 000	47 300	-20 100	-9 500	-126 600
2022 03	114 300	-4 200	45 800	-21 000	-10 200	-122 800
2022 04	115 800	-4 100	39 500	-21 400	-9 800	-117 600
2022 05	115 700	-4 100	40 100	-22 400	-10 200	-117 300
2022 06	116 100	-4 000	137 100	-23 200	-10 600	-214 500
2022 07	124 200	-4 100	18 500	-22 500	-7 500	-107 600
2022 08	125 300	-4 500	66 500	-25 300	-9 500	-147 200
2022 09	119 400	-4 000	45 100	-25 200	-10 700	-122 000
2022 10	121 300	-4 100	47 200	-25 400	-10 700	-125 600
2022 11	122 600	-4 000	40 700	-26 200	-11 300	-118 600

År månad	Sysselsatta	Arbetslösa	Studerande	Pensionärer	Sjuka	Övriga
2022 12	120 100	-4 200	56 300	-26 500	-11 900	-133 300

Antalet personer som klassificeras som anställda är lägre i den slutliga statistiken. Många av de som var anställda i preliminär statistik har i den slutliga statistiken fått en annan huvudsaklig yrkesställning, se Tabell 2.

Tabell 2. Skillnad mellan yrkesställning i BAS slutlig och BAS preliminär, år 2022, 15 till 74 år

År månad	Ej Sysselsatta	Anställda	Egenföretagare	Företagare i AB	Rampopulation
2022 01	-104 400	-29 100	58 200	77 100	1 900
2022 02	-112 900	-24 100	60 700	78 300	2 100
2022 03	-112 300	-24 000	61 700	76 700	2 000
2022 04	-113 400	-23 500	63 200	76 100	2 300
2022 05	-113 900	-24 100	64 200	75 700	1 900
2022 06	-115 200	-24 200	64 700	75 600	900
2022 07	-123 100	-20 900	66 700	78 400	1 000
2022 08	-119 900	-21 200	69 100	77 400	5 400
2022 09	-116 900	-24 800	68 400	75 800	2 500
2022 10	-118 600	-22 100	68 600	74 900	2 700
2022 11	-119 400	-21 500	69 500	74 600	3 100
2022 12	-119 500	-20 400	68 000	72 500	500

Tabell 3 visar flödet bland arbetsmarknadsstatusar mellan preliminär och slutlig statistik för november 2022. Raden Sysselsatta summeras till antal som var sysselsatta i den slutliga statistiken uppdelat på vilken arbetsmarknadsstatus som de hade i den preliminära statistiken. Exempelvis var 5 151 900 klassificerade som sysselsatta i både preliminär och slutlig statistik och 66 800 personer tillhörde gruppen Övriga i den preliminära statistiken men Sysselsatta i den slutliga statistiken.

Tabell 3. Flödet mellan preliminär och slutlig statistik i november 2022, 15 till 74 år (rader avser antal i slutlig och kolumner avser antal i preliminär)

Arbetsmarknadsstatus	Sysselsatta	Arbetslösa	Studerande	Pensionärer	Sjuka	Övriga	Utanför populationen	Totalt slutlig
Sysselsatta	5 151 900	4 900	3 900	39 300	14 300	66 800	1 400	5 282 500
Arbetslösa	900	246 500	0	0	0	0	200	247 600
Studerande	900	0	565 000	1 100	1 000	42 000	700	610 700
Pensionärer	400	0	0	827 500	0	14 800	100	842 900
Sjuka	300	0	0	0	203 400	4 300	0	208 000
Övriga	4 500	0	1 000	0	300	408 100	5 900	419 700
Utanför populationen	1 100	300	200	1 200	300	2 300	0	5 200
Totalt preliminär	5 160 000	251 700	570 000	869 100	219 300	538 300	8 300	